

Hoe Almere beschut werk creatief aanbesteedt

Almere gaat de tot nu toe gescheiden werelden van beschut werken en arbeidsmatige dagbesteding samenvoegen en het nieuwe werkveld aanbesteden. Het doel: meer keuze- en ontwikkelingsmogelijkheden voor de doelgroep én meer doen met minder geld.

TEKST: DORINE VAN KESTEREN, BEELD: SHUTTERSTOCK

De gemeente Almere heeft maar liefst 23 bedrijven en organisaties aangewezen die dit jaar het beschut werken, de dagbesteding en de begeleiding gaan aanbieden. Onder andere sociale werkvoorziening Tomin, zorg- en welzijnsorganisaties, een bedrijf in de groenvoorziening en het Leger des Heils mogen hun aanbod 'in de etalage' zetten. "Deze partijen voldoen aan onze algemene kwaliteitseisen. Met hen hebben we een raamovereenkomst gesloten die de voorwaarden voor de toekomstige opdrachten bevat. De maximumprijs bijvoorbeeld. Welke aanbieders het vervolgens daadwerkelijk gaan doen, bepalen de Almeerders met een arbeidsbeperking zelf. Uiteraard helpen we hen daarbij door de verschillen in het aanbod inzichtelijk te

maken qua type werk, schaalgrootte en reisafstand", verklaart Froukje de Jonge, wethouder Participatie, Werk en Inkomen in Almere. Hoe de 23 partijen de producten precies gaan aanbieden, is nog onbekend. De Jonge: "Natuurlijk monitoren wij hun prestaties, maar in beginsel geven wij hun alle vrijheid. Op dit moment denken wij na over de monitoringsindicatoren, waarbij we zo min mogelijk extra administratieve regeldruk willen veroorzaken. Duidelijk is al wel dat het gaat om de *outcome* en niet om de *input*, dus om de vraag: krijgen de aanbieders het voor elkaar dat de mensen zich in loonwaarde ontwikkelen, dat zij doorgroeien van arbeidsmatige dagbesteding naar een beschutte werkplek of van een beschutte werkplek naar de reguliere arbeidsmarkt?"

Bijzonder in Almere is de samenvoeging van het beschut werk en de arbeidsmatige dagbesteding – onbetaald of gedeeltelijk betaald werken in een aangepaste omgeving, voorheen gefinancierd uit de AWBZ maar sinds 1 januari uit de WMO. "In de praktijk is het werk in de arbeidsmatige dagbesteding en de beschutte WSW behoorlijk vergelijkbaar", legt De Jonge uit. "De verschillen tussen de WSW-doelgroep die in aanmerking komt voor beschut werk en de mensen met dagbesteding zijn kleiner dan de overeenkomsten. Wij vinden het dan ook logisch om te zoeken naar arrangementen die deze vormen combineren. Aanbieders worden zo gedwongen om nieuwe takken van sport te beoefenen. Het sw-bedrijf heeft immers nog weinig ervaring met dagbesteding en

zorginstellingen hebben nog weinig ervaring met sociale werkvoorziening. Op deze manier willen wij de innovatie, die keihard nodig is in het sociaal domein, bevorderen."

CULTUURVERSCHIL

De Jonge, lid van het algemeen bestuur van Tomin, bespeurt een cultuurverschil tussen de dagbesteding en de sociale werkvoorziening. "Generaliserend: de sociale werkvoorziening is primair op het werk gericht en minder op een prettige werkomgeving. Veel zorginstellingen worstelen daarentegen met de vraag welk werk ze hun cliënten kunnen laten doen. Dat is niet hun *core business*. Vaak hebben zij ook minder contacten met werkgevers. Wij willen nu het beste van twee werelden: werk, meer in de samenleving,

'Het streven is werk, meer in de samenleving, minder ingebed in de zorg, mét een bepaalde geborgenheid'

minder ingebed in de zorg, mét een bepaalde geborgenheid." Voorbeelden van vervagende grenzen tussen sociale werkvoorziening en arbeidsmatige dagbesteding waren er in Almere al voor de aanbesteding. "Jeugdzorginstelling Triade en sw-bedrijf Tomin werken al langer op eigen initiatief samen, omdat Triade vindt dat Tomin beter in staat is dan zichzelf om beschut en aangepast werk te organiseren. Daarom worden de cliënten van Triade die in aanmerking komen voor arbeidsmatige dagbesteding, ondergebracht bij Tomin. Deze denkwijze moet gemeengoed worden."

PRIKKELEN

De Participatiewet biedt prachtige kansen om integraal en minder bureaucratisch te gaan werken, vindt de Jonge, maar de rijksbezuinigingen van 30 procent op het Participatiebudget zijn een feit. En beschut werken is een relatief dure voorziening met een groot financieel risico voor gemeenten. De aanbesteding is geen oplossing voor dit financiële probleem, stelt de Almeerse wethouder onomwonden. "Het is geen ei van Columbus. Het is niet zo dat alle gemeenten in Nederland straks worstelen met de kosten van beschut werken, behalve Almere. Ter illustratie: er is geld voor tien beschutte arbeidsplaatsen waar nu al dertien mensen voor in aanmerking komen. En we hebben nog lang niet alle gesprekken afgerond met de 130 mensen die op de wachtlijst staan." De hoop en verwachting van de gemeente is dat de 23 bedrijven en organisaties hun diensten voor minder dan de maximumprijs kunnen leveren. "Ik heb vertrouwen in de innovatiekracht van onze maatschappelijke partners. De middelen zijn schaars, maar wij bieden hun wel de ruimte om creatief te zijn – een ruimere doelgroep, zo min mogelijk regels. Ik hoop dat zij door slimme combinaties en nieuwe pakketten tot

kostenreductie kunnen komen. Dat kan onder andere door gebruik te maken van elkaars deskundigheid." Als voorbeeld van zo'n innovatie noemt De Jonge een welzijnsorganisatie die een wijkgebouw laat bemanen door mensen uit de doelgroep. "Dan snijdt het mes aan twee kanten: je verricht je welzijnstaken en creëert twee of drie arbeidsplaatsen voor beschut werk." De prikkel voor de aanbieders om kostenefficiënt te werken is volgens De Jonge dat ze ook weer willen deelnemen aan de raamovereenkomst van 2016. "Wij houden de financiële organisatie van alle aanbieders natuurlijk scherp in de gaten. Aan het einde van het jaar kijken we met welke partijen we de samenwerking voortzetten." De Jonge benadrukt dat de financiën niet de hoofdreden vormden om te kiezen voor een aanbesteding en samenvoeging van dagbesteding en beschut werken. Zij is ervan overtuigd dat mensen hun talenten beter kunnen benutten als zij meer keuzemogelijkheden hebben. "Met een ruimer aanbod dat precies wordt afgestemd op de persoon in kwestie kunnen de mensen zich beter ontwikkelen. Verticaal, buiten de beschutte omgeving, of horizontaal, waarbij zij binnen de beschutte omgeving kunnen switchen tussen taken en functies. Op deze manier geven wij iedereen de kans om zo zelfredzaam mogelijk te worden." *